

БЕЗ ПРАВА НА СПРАВЯДЛІВАСЦЬ

Што вытвараюць польскія ўлады?

У Польшчы з кожным днём усё больш разгараецца брудная «вайна кампраматаў» — менш за месяц застаецца да парламенцкіх выбараў. Палякі абяруць 560 членаў нацыянальнага сходу: 460 — у сейм (ніжняя палата) і 100 — у сенат (верхняя палата). Асноўная канкурэнцыя за месцы ў сейме разгортваецца паміж кіруючай кансерватыўна-нацыяналістычнай партыяй «Права і справядлівасць» (PiS) Яраслава Качыньскага і палітычным аб'яднаннем «Грамадзянская кааліцыя» экс-прэм'ера Дональда Туска. Сёлетнія выбары могуць прывесці да змены ўрада і пазбавіць партыю ўлады PiS статусу, які яна захаўвае з канца 2015 года. Тым больш што ўсё тое, што старанна ўтойвалася, становіцца вядомым простым палякам. Факты проста шакуюць, яны яскрава адлюстроўваюць рэальнае аблічча афіцыйнай Варшавы. Што ж робяць польскія ўлады?

КАБ НЕ ПАМЕРЦІ З ГОЛАДУ

Польскі палітолаг Даніэль Мікусек выказаў меркаванне аб наступствах палітыкі польскіх улад для польскіх грамадзян, а таксама чаму Еўропа пачала гандлёвую, эканамічную, палітычную вайну з Расіяй і Беларуссю. «Як насамрэч выглядае жыццё польскіх грамадзян? Як урад клапаціцца пра будучыню Польшчы і яе грамадзян? Уявіце сабе такога пенсіянера, які павінен атрымаць ад урада 13-ю і 14-ю пенсію, гэта значыць, дзве лішнія пенсіі ў год, каб не памёрці з голаду. Пра што гэта сведчыць? Пра тое, што гэты ўрад клапаціцца аб паляках або што гэты ўрад прывеў да таго, што трэба выплачваць гэтыя грошы? На гэта трэба глядзець», — заўважыў на YouTube-канале БелТА Даніэль Мікусек.

Палітолаг дадаў: «Цяпер давайце паглядзім на польскія зарплаты, якія ледзь пакрываюць выдаткі на аплату кватэры, за камунальныя паслугі, за газ, электрычнасць, ваду. Ні на што іншае не хапае. Як можа выглядаць жыццё людзей...»

«Калі Еўропа пачала гандлёвую, эканамічную, палітычную вайну з Расіяй і Беларуссю, наклаўшы санкцыі, яна мела адну мэту — зрабіць гэтыя дзяржавы сваімі калоніямі, таму што там ёсць усё: прамысловасць, рынкі збыту, абсталяванне, ёсць плацежасольныя спажывальцы», — адзначыў Мікусек і дадаў, што ў выніку Еўропа толькі страціла.

«Да 2021 года ў сваім горадзе я не сустракаў людзей, тых, хто просіць падаць на хлеб перад крамамі або на куплю лекаў. У 2021 годзе, калі кабінет Маравецкага пачаў авантуру з Усходам, усё пачалося, такіх людзей становілася ўсё больш і больш, вядома, на такіх людзей распаўсюджваецца дзяржаўная сацпраграма, якая падтрымлівае іх 13-й, 14-й пенсіяй. Ёсць такія праграмы, але ў іх таксама ёсць нядобрыя наступствы. Каб плаціць гэтым людзям грошы, даводзіцца займаць велізарныя сумы ў свеце, і рана ці позна гэтым людзям прыйдзецца гэта адчуць», — сказаў Даніэль Мікусек.

ШЛЯХ ДА КАТАСТРОФЫ

Каментуючы сітуацыю ў краіне з пенсіямі, польскі палітолаг звярнуўся да сітуацыі ў Францыі: «Грамадства збунтавалася, таму што яны не хацелі працаваць да пенсіі даўжэй, але гэта крыху няправільны погляд, таму што ўсе грошы, якія працоўныя назапастілі ў пенсійных фондах Заходняй Еўропы, былі скрадзены заходні-

мі ўрадамі. Гэтых грошай няма. У Польшчы такая ж сітуацыя. У 2012 годзе Туск скраў палову польскіх пенсій, назапашаных з 2000 года на пенсійных рахунках. Гэта былі пенсійныя рахункі прыватных заходніх кампаній, часткова рахункі ў ZUS, гэта значыць, у польскай пенсійнай сістэме. Палову гэтых грошай Туск вылучыў у якасці першага ўзносу на аплату нямецкім карпарацыям за пабудову чатырох нікчэмных стадыёнаў плюс некалькіх дзясяткаў кіламетраў аўтастрад і пакінуў 350 мільярдаў злотых доўгу ў аблігацыях. Тады ўрадавая прапаганда казала, што гэта цуд. Толькі ніхто не згадаў, што за гэты цуд у палякаў скралі палову пенсій, засталася некалькі соцень мільярдаў доўгу ў аблігацыях. Бы-

ло пабудавана чатыры стадыёны, некалькі дзясяткаў кіламетраў аўтамагістраляў, і ўсё прыбытак ад гэтага пайшоў нямецкім і шведскім карпарацыям, якія будавалі стадыёны і дарогі, — адзначыў Даніэль Мікусек. — Маравецкі скраў другую палову польскіх пенсій у 2019 годзе. Тады было абвешчана, што ўпершыню дзякуючы намаганням ўрада партыі «Права і справядлівасць» бюджэт будзе кансалідаваны, таму даходы будуць пакрываць выдаткі. У выніку ўспыхнула пандэмія, прыйшоў ковід, доўг дзяржавы дасягнуў некалькіх соцень мільярдаў. Скончылася ўсё тым, што кабінет Маравецкага скраў другую палову польскіх пенсій. На плечы дзяржаўнага бюджэту лягло абавязальства па выплаце людзям штомесячных пенсій. Але каб выплачваць такія пенсіі, дзяржаве зноў трэба заняць у свеце велізарныя грошы ці павысіць падаткі, якія ў Польшчы і так велізарныя. Прадпрыемствы становяцца банкрутамі, паколькі не ў стане несці выдаткі, ускладненыя на іх Маравецкім».

Польскі палітолаг дадаў, што палітыка ўрада «Права і справядлівасці» пад кіраўніцтвам Маравецкага з самага пачатку вяла да катастрофы. «У 2016 годзе ўрад Маравецкага ўзяў у доўг некалькіх дзясяткаў мільярдаў долараў

на пакрыццё сацыяльных выдаткаў. Гэта праграма 500 +, выдаткі на закупку старой зброі ў ЗША і многае іншае. Сёння Польшча высякае ўсе лясы, якія можна яшчэ высекчы, каб пагасіць крэдыты на палітычныя выдаткі пачынаючы з 2016 года», — адзначыў ён. — Гэта азначае, што велізарная колькасць крэдытаў стаіць у чарзе на пагашэнне. Крэдыты, узятыя да 2016 года, да ўрада партыі «Права і справядлівасць», таксама чакаюць пагашэння. Урад узяў чарговыя крэдыты, каб выплаціць працэнты і падоўжыць пагашэнне крэдытаў». Польшча перастала існаваць як незалежная дзяржава, цяпер гэта проста адсталая калонія ЗША. Як заўважыў Даніэль Мікусек, «Вашынгтон гарантуе ўладу рэжыму Маравецкага, які ў сваю чаргу выконвае ўсе палітычныя мэты Штатаў, пераконваючы польскае грамадства, што гэта выдатная, вечная дружба з амерыканскім народам».

СКАНДАЛ СТАГОДДЗЯ

Тым часам стала вядома, што еўракамісар па ўнутраных справах Ілва Юхансан накіравала ліст польскаму ўраду з просьбай даць

перад уездам у ЗША — жаданы для многіх падарожнікаў пункт прызначэння.

У адным з выпадкаў, пра які распавёў партал навін ONET, група індыйцаў заплаціла каля 40 тысяч долараў за візы, пад выглядам працы над балівудскім фільмам прыляцела ў Польшчу, а пасля трапіла ў Амерыку. Мяркуецца, што завывышаныя сумы плацілі таксама грамадзяне Тайваня, Саудаўскай Аравіі, Ганконга, Сінгапура, Філіпін, Катара і Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў.

Былы намеснік кіраўніка МЗС Пётр Ваўжык, які адказваў за консульскія пытанні, быў звольнены і пасля шпіталізаваны пасля таго, як, паводле некаторых даных, спрабаваў скончыць жыццё самагубствам, паведаміў Euronews. Лідар апазіцыі Дональд Туск заявіў, што выяўленая карупцыя спарадзіла «магчыма, самы вялікі скандал XXI стагоддзя ў Польшчы».

Рыба гніе з галавы, заўважыў у эфіры тэлеканала «Беларусь 1» палітолаг, кіраўнік інфармагенцтва Baltnews Андрэй Старыкаў. «Карупцыя тут, безумоўна, — інструмент узурпацыі, утрымання ўлады. Людзі падкупляюцца, людзі запалохваюцца, падкупляюцца, паўтаруся, не заўсёды фінансава, але палітычна — пасадамі, сферамі ўплыву, — адзначыў Андрэй Старыкаў. — Радавыя палякі таксама адчуваюць, як у іх спрабуюць нешта выманіць на вуліцы дарожная паліцыя, медустановы, дробныя чыноўнікі і бюракраты, таму што зададзена такая мадэль паводзінаў, зададзена зверху — палітычная карупцыя нараджае карупцыю бытавую».

БАЗАРНЫ НАРАТЫЎ

У Польшчы партыі апусціліся ў нейкі базарны наратыў. Пра гэта заявіў у эфіры тэлеканала «Беларусь 1» галоўны рэдактар польскага партала Strajk.eu Мацей Вішнеўскі. «Апазіцыя ў Польшчы, натуральна, існуе. Дастаткова паглядзець на гэтую перадвыбарчую гонку. Гэта сапраўды вельмі сур'ёзная барацьба. Прычым узровень гэтай барацьбы абсалютна мяне не задавальняе як грамадзяніна Польшчы. Таму што гэта барацьба на абразы, нядобрыя словы, на абвінавачванні, беспадстаўныя выказванні і гэтак далей. Гэта не барацьба праграм партый. Я як грамадзянін Польшчы хацеў бы ведаць, што якая партыя мне прапануе, каб мне жылося лепш. Напрыклад, каб маё жыццё было ў бяспецы, каб Польшча была мацнейшай», — адзначыў Мацей Вішнеўскі.

Выбары ўжо даўно праведзены і падлічаны. Пра гэта заявіў у эфіры тэлеканала АНТ польскі палітолаг Даніэль Мікусек. Большасць палякаў не вераць у іх сумленнасць. «Я не сказаў бы, што гэта выбары. На самай справе выбары былі зробленыя ўжо даўно. І, па сутнас-

ці, даўно падлічаны. Фактычна ў публічнай прасторы прадстаўлены толькі палітыкі кіруючага боку. Усе яны кажуць: Усход — вораг, а Польшча — шчаслівая калонія Захаду. Гэтым людзям больш няма чаго сказаць», — адзначыў Даніэль Мікусек.

Таму казаць пра тое, што ў Польшчы праводзяцца выбары, — гэта глыбокі зман, падкрэсліў палітолаг. «А тых палякаў, якія хочуць нешта сказаць, тут жа прыціскаюць. Там велізарная цензура. Людзей, якім удаецца атрымаць нейкі аўтарытэт, альбо ліквідуюць, альбо саджаюць у турму без прад'яўлення якіх-небудзь абвінавачванняў. Проста заяўляюць, што яны ворагі альбо шпіёны з Кітая, Расіі ці Беларусі. У Польшчы ёсць электарат, які можна назваць русафобскім. Гэта нашчадкі бандэраўцаў з аперацыі «Вісла». Сёння яны міністры, дэпутаты. Сёння яны могуць красці і рабаваць Польшчу ў імя Вашынгтона, — заўважыў Даніэль Мікусек. — Беларуская і руская карта разыгрываецца толькі для таго, каб узмацніць невялікі і бедны правы электарат. Тут я прывяду вельмі просты прыклад. У Польшчы будзе рэферэндум, на якім палякі павінны сказаць, ці жадаюць яны прыватызацыі і ці жадаюць дэмантаваць плот на граніцы з Беларуссю. І я вам скажу прама: 70 працэнтаў палякаў не жадаюць прымаць удзел у апытанні, таму што ведаюць, што ён усё роўна будзе сфальсіфікаваны».

«Вядома, ёсць палякі, якія думаюць, што так жыць нельга, і спрабуюць бунтаваць супраць такога становішча рэчаў. Яны не хочуць, каб Польшча была калоніяй, яны паўстаюць, але гэта сканчаецца вельмі трагічна: яны трапляюць у турмы, іх забіваюць, выдаючы за самагубства, ім пагражае шматгадовае заключэнне ў турме. У Польшчы ёсць прыклады таго, калі саджаюць людзей у турмы без прысуду, сцвярджаючы, што яны шпіёны Расіі, Ірана, а цяпер і Беларусі», — распавёў Даніэль Мікусек.

Палітолаг дадаў, што любы бунт палякаў завяршаецца правалам. «Сапраўды, нічым іншым скончыцца ён не можа, таму што ўсе СМІ ў Польшчы кантралююцца Захадам, няма польскіх СМІ. Іх кантралюе Запад, французы, англічане і тая кіруючая група людзей, якая на кручку ў Вашынгтона, — падкрэсліў Даніэль Мікусек. — Тут вялікія заходнія краіны спрачаюцца аб тым, хто больш атрымае ад Польшчы, каго ўдасца паставіць на вяршыню ўлады».

Даныя апошніх апытанняў палякаў здзівілі нават экспертаў: амаль чвэрць рэспандэнтаў не гатовыя аддаць голас ні за адну з вылучаных сіл. Гэта яскрава сведчыць аб тым, што абяцанні палітыкаў ператварыліся для людзей у пусты гук. Насамрэч без права на справядлівасць (сугучна з назвай кіруючай партыі). І на будучыню.

Пётр ДУНЬКО.